Rostocker Dokumentenserver
Dieses Werk wurde Ihnen durch die Universitätsbibliothek Rostock zum Download bereitgestellt.
Für Fragen und Hinweise wenden Sie sich bitte an: digibib.ub@uni-rostock.de

Fragment: Commentarius in librum Ecclesiastes : Universitätsbibliothek Rostock, Fragm. theol. 2

http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn1824051727

Handschrift Freier Zugang PUBLIC DOMAIN

ex pte est. vel melior est finis ora
nis quam principium. quia tunc finitur
[illegible] orō nec tēptum auditor quid
dcm sit recogitat. tunc aūt cepit
loqui nec dum scit quid veritatis af
ferat s'mo. Melior est paciēs arro
gante quia ille illatam iniuriā pro
xpo tollat pacient' iste uo ꝑ sup
biam dū se ulcisci desidat v'tutem
amittit paciencie et incidit ī crimē
odij. quia iram superius concessit [illegible]
cens. melior est ira risu. ne [illegible]
remus iram que est in passione [illegible]
ant nūc paupio iram pen [illegible]
ledam. Ibi enim p' correpcione [illegible]
tes et erudicione in [illegible] iram po
situ. hic uo impaciē [illegible]
pacia auditur [illegible] angusti
is sz in [illegible] ne plus
quam [illegible] Ne velox
[illegible] in consideratio
nostri [illegible] ira in sinu stulti. id
[illegible] impietis requiescit. i. diu
[illegible] dū iūcta superbie vltōm
[illegible] Ne dicas quid tē putas
quia priora tpa meliora fuere quam nc
sunt. i. ne dicas meliores dies
fuisse sub moyse et sub xpo quam m
sunt. Nam et illo tpe viles fuerunt

[illegible]
nūc [illegible]
ta e hic interrogatio
scim plena scientia d
sit conditor et v'tu
tia uo malos [illegible]
dicas quod priores [illegible]
meliora fuere q [illegible]
[illegible] meliora [illegible]
[illegible] sub xpo [illegible]
[illegible] dum nō vices
[illegible] testamento
[illegible] diuitijs et m
is solem. i. intellig
quoniam pueniēdi
magis gte sapi
sine illis. quia qui
diues poterit q
est. sz sic dum [illegible]
po pstare [illegible]
pecto. aly [illegible]
pribz et me [illegible]
indigena [illegible]
[illegible] diuicijs [illegible]
[illegible] tum ab ign [illegible]
[illegible]
[illegible] dum ꝑ de [illegible]
a deo paupio gm [illegible]
[illegible]

[illegible]m. theol. 2

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn1824051727/phys_0001
DFG

...gitur cum deum m
...nt: propter quod donum
...ipit a deo veniat et
...mpliorem virtutum
...et ne videtur sapie
...alibus diuicijs con
...ngio. hec autem plus habet
...diuinarum scripturarum
...a diuicijs quia vita
...tus etiam et hu
...llas viuit posses
...cia sine aliquantu
...t sapia. ~~...~~ vel
...diuicijs. i. melior
...abus sapia et mag
...em. i. intelligenci
...pa sine sapia. quia
...a. i. sicut sca sapi
...ijs diuicia et celestia
...propter eius pecunia. i.
...ijs. et acquirit celi
...cio. hec autem plus habet
...sca cum bonis comu
...sca conuersacio sine
...erudicione. quia ma
...presenti virtutum
...tribuit possessio
...viuenti quam ... et
...na et erudicione

Jo. Multo .n. maiorem gloriam in te
lo sapientes cum bonis operibus percep
ti sunt. quam bene viuentes sine sapia
quia sapientes vt splendor firma
menti. indocti uero quasi stelle celi fulge
bunt. Considera opera dei. i. in scis scrip
turis vel in contemplacione elementorum
intellige dominum iuste omnia fecisse et
quam magna et mirabilia sunt que fecit
et quomodo alium gratuita bonitate ele
git. et alium iusto iudicio desperit
et quia nemo possit corrigere. i. quod ne
mo possit ad uiam virtutum redu
cere quem ille despexit. i. quem ille gra
illuminare noluit. et noli causas eorum
nescire perquirere. quare vnumquodque sic
fecit sic. vel alicui fieri debuisset quam fecit
est. Jn diebus bonis fruere bonis. i. in hi
vite die quia bene viuentibus bonus est di
ligenter diuina propter regnum celorum ser
ua mandata. et mala diem. i. diem
iudicij. quia reprobis mala videbitur propter
dampnacionem quam in ea sustinebunt
precaue bene scilicet in fine viuendo. hoc
est per bonam conuersacionem. hec elabo
rare ne in ea dampneris. Sicut .n.
hunc presentis vite diem. sic et
illam fecit deus. i. sicut deus istam
vt bene viuamus in ea ita et illam

Fa. 10.

Fragm. theol.

2

recedat operationi ut non inueniat homo
contra eum iustas querimonias. dicendo
eum non omnia, sed quedam bona creasse et
disposuisse. Alia: In die bona .i. in tempore
prosperitatis fruere bonis .i. dei serua
mandata et in prosperis noli eleuari et
malam diem .i. aduersitatem que quandoque
mala uidetur esse precaue pacientiam in ea
seruando et aliquando bona et mala pro
ut tibi euenit sustine et ne putes du
orum tum ut malorum in mundo esse natura
cum ex contrariis ipse mundus subsistat
calidis et frigidis siccis et humidis
duris et mollibus tenebris et lucidis
malis et bonis. Sicud enim hunc sic et il
lam fecit deus. Sicud fecit prosperitatem
ut in ea fideles [illegible] sic etiam fe
cit aduersitatem [illegible] ea probentur et
a peccatis [illegible]. Ideo [illegible] te
cum deus [illegible] locum capiat et in e
[illegible] bono [illegible] malo. et uo
[illegible] liberum [illegible] arbitrium [illegible]
[illegible] iustas [illegible]
[illegible]
[illegible]
cum fec[illegible]
condicione [illegible] pec[illegible] [illegible] et [illegible]

[illegible]
i. in diebus vite prosperi[illegible]
dies va[illegible] [illegible]
victor[illegible]
quoniam [illegible]
bus noctibus [illegible]
in iusticia sua [illegible]
conuersatione multa ad
[illegible] ut miseres qui se
eos [illegible] et in p[illegible]
[illegible] flagellis [illegible] mali
maliciam videt [illegible]
[illegible] dei in omnibus capi
nunc sanctos [illegible]
[illegible] et promisses [illegible]
et [illegible] ad [illegible]
eterna bona [illegible]
sic mala [illegible]
[illegible] plus sapias quam
[illegible] pereas. Ne [illegible]
et noli esse stultus ne
[illegible] Bonum est [illegible]
sed ab illo ne subtrahas
[illegible] quandiu timet [illegible]
Sapientia confortauit
decem principes [illegible]
homo iustus in terra [illegible]
et non peccet. Sed [illegible]

Fragm. theol. 2

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn1824051727/phys_0003
DFG

...male te
...sciā tua q̄ ⁊ tu tie
aliis ·
· i · noli
q̄m ex
sua ī tūc
...tum q̄ adeo rigidum
...ia fratrum pcc̄a cō
...mone p̄canti n̄ pp̄
... pigriciam morantī
...c scito nimis ē̄e uic
... sapias · i · diuine scp̄
...iudiciōꝝ p̄funditate
...ra q̄m necc̄e est ne
...ne in errore incidas ·
...n tue fragilitatis et
...ciam in hac uita nō
...de capiam · ne inpie
... pccīs noli addicere
...s dm̄ · ⁊ h̄ ⁊ in futurō
...pliciū · ꝫ tm̄ semꝑ p̄
...t erige te post ruinā
...oli esse cult̄ spernē
...ne moriaris tp̄e n̄
...ditū ⁊ in h̄c uita
...chore ⁊ datan ⁊ abyr
...o tp̄e hiatu deuorati
...in emendatōe maloꝝ

tuo · i · ne ante temp̄ue p̄nie ab
h̄c uita tollas dum de die ī diem
conūti differs · Bō est te sustenta
re iustum tribuendo ei necc̄a uite ·
ꝫ ⁊ ab illo etiam qui iniuste uiuit
s̄trahas manū tuam · i · inīie e
roam · q̄ qui dm̄ timet casto amore
nichil negligit · ꝫ imitator sui cō
ditoris fit̄ qui pluit sup iustos
⁊ iniustos absq̄ respcū p̄sōꝝ oī
hoīum bn̄ facere festinat · aliter ·
Qa uita h̄ miserabilꝰ diūsis cotidi
variat̄ euentibꝫ · tam ad aduersa
q̄m ad p̄spa iusti animus sp̄at
⁊ poscat dei miām ut q̄ cumq̄ e
uenit lib̄a mente sustineat · q̄ q
timet dm̄ nichil negligit · i · n̄ p̄s
pis eleuat̄ n̄ aduersis opprimitur · ⁊
nō p̄cem mādatoꝝ ꝫ cuncta conser
uat · q̄ qui eterne retribucōis bō cogi
tat · necc̄e est ut ad oēm cām sente
mcedis se extendat · Sapia cō for
tatur ⁊ certa · Sup̄ dicat · ⁊ domesti
cis ⁊ alienis bn̄ e̅e̅ faciend̄ · ꝫ po
test aliqs respondere · Si omībꝫ bn̄ fa
ce voluero non h̄eo vn̄ faciā · n̄ pō
ssidus h̄re tantas diuicias q̄ collect

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn1824051727/phys_0004
DFG

3

iuuare dono illos adiuua consilio
et solacio foue. quia sapientia confortauit
sapientem in angustiis positum
super decem principes ciuitatis. i.
sapienti in angustiis posito plus
tribuit sapientia quam quibus maxime
potestates tribuere posset. et hoc
ipsum quod consolatus afflictum cum pru
dentia facit. quia grandis libra est nisi
scire et cui et quantum et quando dari et qua
le et in re et in consilio debeas tribu
ere. Alia. Sapientia confortauit sapien
tem. i. bonum uincentem in sua conuersatio
ne super decem principes ciuitatis. i.
plus quam omnes principes mundi con
fortare possent. et propterea sapientia con
fortauit iustum et omnium principum ci
uitatis super eo excedit auxilium. n.
i. quia non est homo iustus in terra
qui faciat bonum et non peccet. i.
quamuis aliquis iustus sit tamen dum
in hac carne est constitutus subiectus est
uitiis et peccatis et maiori presidio indi
get. Alia. Sapientia est. i. deus noster ihesus
xpc confortauit sapientem. i. ipsum
ad se conuersum mandataque sua ser
uantem in bonis operibus adiuuit

nium denarii peruenerit auxiliari
potuisset. quando principes ciuitatis
i. cetere esse dicunt. quia ei datur scientia a deo
in adiutorium. Et necesse erat ut sa
pientia confortaret eum. i. quia non est
homo iustus in terra. i. in hac mortali
carne qui faciat bonum. i. qui imple
at dei mandata. et non peccet aliquando
uenialiter. Sed et cunctis sermonibus qui
dicuntur ne accommodes cor tuum. ne
forte audias seruum tuum maledi
centem tibi. i. fac que precepta sunt et sa
pientie auxilio confortatus. uel ad
bona agenda. uel ad mala toleranda
ipsa cor tuum et non aures quod de celo
queritur minuit. et qualis opinio foris
sit. quia quoniam prudentis uiri sicut est
murmurantem familiam non audire
nec curiosam aurem apponere quid de
se loquatur absente. quia si hoc fecerit
semper in tribulatione erit. et ad iusti
tiam serui iracundi commouebitur
et sapientis hominis est sapientiam pre
uiam sequi et uanos non desidera
re rumores. Sed et alio exemplo
docet penitus non curandum iusto ho
mini quod homines loquuntur dicens. Scio

Fragm. theol. 2

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de
/rosdok/ppn1824051727/phys_0005
DFG

scia tua que te multis [illegible] locutus
es . et sepe aliis detra[illegible] et aliis
debes ignoscere detrahentibus . et similiter
docet non facile iudicandum . et hinc t
bem in oculo de festuca alicuius nolo
quidum . alias . sunt non nulla que in ipsa
quos familiari conversatione corrigi neq
unt sine culpa corrigentis . atque ideo
cum vir corrigentem inquinabit ex omnium
hic agentes gravat que corripiantur mag
magisque arte dissimulanda et peccata
ipsa quoque hic dissimulatione tolleranda
Que cum nos illata tacitus a corde
laxamus si nostra etiam per nos errata
cognoscimus . unum bonum per salomonem dicitur
hic et cunctis qui dicuntur ne accommodes
cor tuum . i. cum vides in plebe peccatum
quod non vales corrigere per patientiam pa
tienter tolera peccantes enim . i. quia scien
tia conscientia [illegible] maledixeris
aliis . i. eis patienter tolera que tua scien
scia que multa peccata [illegible]
commiseris [illegible]
[illegible] alios [illegible]
te alios tales [illegible]
acia [illegible] vindicat [illegible] que in [illegible] tua
conscia [illegible] dicta te [illegible]

a me multo magis quam erat . et alta
profunditas quis inveniet eam .
Ps . Lustravi universa animo meo
ut scirem et considerarem sapientiam et
rationem . et ut cognoscerem impietatem
stulti et errorem . et inveni amario
rem morte mulierem que laqueus vena
torum est . et sagena cor eius . vincla
sunt manus eius qui placet deo effu
giet illam . qui autem peccator est capietur
ab illa . Ecce hoc inveni dixit ecclesiastes
unum et alterum [illegible] unum et unum ut
invenirem rationem quam ad huc querit anima
mea et non inveni . Virum de mille
unum repperi mulierem ex omnibus non
inveni . Solummodo hoc inveni quod fecerit deus
hominem rectum et ipse se infinitis
miscuit questionibus . Ps Cuncta tempta
vi [illegible] sapientia [illegible] secreta sapientie
probavi inveniens sapientiam . et divi
[illegible] efficiar [illegible] sapientie finem
[illegible] sapientie [illegible]
longius recessit a me [illegible]
quam erat . et quanto plus [illegible]
quam tanto minus [illegible]
[illegible] eius plenitudinem [illegible]
[illegible] in medio [illegible]

Frag
theo

noran̄tia et tenebris ignorantie
circumdatam ex omni parte. et alta pro
funditas eius est. quis inueniet eam
i. nullus hominum in hac uita inuenietur.
eius potest inuenire plenitudinem
Gg Nimirum agitur ut mens scire uo
lens dignior efficitur inde sibimet indigna
uideatur. et tanto rectitudini longe
se esse sentiat quanto appropinquat. Unde
Salomon ait. Cuncta temptaui in sapientia
et dixi sapiens efficiar. et ipsa longius
recessit a me. Quesita enim sapientia lon
ge recedere dicitur. quia appropinquantibus al
tior uidetur. Qui uero hanc nequaquam querunt
tanto se ei propinquos estimant quanto
eius rectitudinis regulam ignorant
quia sicut in tenebris mirari claritatis lu
men nesciunt qui numquam uiderunt. et
cum in forma pulchritudinis eius non tendunt
in semetipsis libenter cotidie deformi
ores fiunt. Nam quisquis eius radiis
tangitur sua illi manifestius turpitudo
demonstratur. et eo uiuens inuenit quanta
flectatur in uicio. quo sagacissima
considerans accipit quantum distat a
recto. Item Cuncta temptaui in sa
pientia et dixi sapiens efficiar. i. perfun
ditatem sapientie inueniam. et ipsa lon
gius recessit a me. i. quanto plus in scien

tiis scire incepam. tanto cotidie
michi maior orta fuit in eis obscuri
tas. non mirum. quia contemplatio sapientie
in hac uita in speculo uidetur. et in ymagi
ne. et quanto diligentius cogitatio in fun
datur ad faciem eius noticiam esse
reuelandam tanto manifestius recog
nosco. longe me nunc ab eius noti
tia distare. Lustraui animo meo uni
uersa. i. omnia quecumque potui racionabili
ter inuestigaui. hec animo meo in
uestigare non cessaui. ut scire et con
siderarem sapientiam. i. ut scire perfectam
sapientiam. et considerarem et intelligerem
eius profunditatem et racionem. i. animi
probabilem motum. qui per ea que conce
duntur atque nota sunt. ad aliquid igno
tum ducit peruenies ad ueritatis ar
chanum. Cassiodorus. Ratio mentis hominis
i. animi probabilis motus que diuina
tractat. humana capit. artibus docetur
exerciciis. disciplinis eruditur. exemplis.
hec ratio coniecturis atque argumentis
ad illud peruenire cupit quod in rerum
esse cognoscat. Et ipsa est uera et pa
tienda racio. qui ab omni ymagine
falsitatis tendit aliena. Iohannes Et
ut cognoscerem impietatem et erro
rem imprudentium. et inueni amari

Fa. 10
...theol. 2

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn1824051727/phys_0007
DFG

orem [illegible] in [illegible] i. pe
q̄m omnia [illegible] ꝑcem [illegible]
quo plus eam [illegible] tanto ma
refugisse. eiꝰ. et illud in sapia q̄sim
q in reb; humanis malū vniuersa
antecedat mala q in impietate stul
titie in errore uecordia teneat pri
ncipatum. et inueni mulierem cap ee
oīm maloꝝ. q et ꝑ illam mors in
orbem terrar. et ꝑciosas animas ui
roꝝ capit [illegible] h est amarior mor
te tempali. Que laqus venatoꝝ
est. i. demonioꝝ quamuis homines
facit [illegible] suggestionib; in vorag
inem luxurie capere. Sagena. i. rete
dya est cor eius. q ꝑ excogitata
vba uanitatis [illegible] iuuenes et
etiam certe sepe [illegible] in luxurie
amorem et ad ꝑctum [illegible] captom
vincla sūt manus [illegible] q suis at
trectatōib; et amplexib; miserorum
seroꝝ amatoꝝ in voluptate ligat
luxurie. Qui placet deo effugiet illam
contēpnendo videl luxuriam et stul
titiam eius. qui aūt peccator est. i.
[illegible] amator et seruus est uicioꝝ
capietur ab illa. dū in eiꝰ mandes lux
uriam in voluptate uicioꝝ ꝑseu
uerat. Ioni [illegible] de oīm mulieꝝ salom.

h dicit [illegible] Mulie
Et inueni mulierem. i. dyab̄m q
ꝑ effeminatas [illegible]
aut oīe gnalr criminale pctm
ł ydolatriam ł heretice ł falsoꝝ ē
auctor eteim esse amariorē morte
tempali. q illa etna uita priuat
ꝑcantem. ista uo transitoriam auf
vitam. que laqus est venatorum
i. dyabloꝝ. q quoscumq seducit
illos retinet eis captiuos. et sage
na est cor eius. q ꝑ excogitatam
nequiciam illaqat incautos. manꝰ
eius. i. opationes eius sūt vincla
q h ligant iniquitatib; animas
et corpa maloꝝ ne possint currere
in uia mādatoꝝ dei. Qui placet
deo ꝑ suoꝝ mandatoꝝ custodiam
effugiet illam ꝑ mortificatōm
oīm uicioꝝ et custodiam dei ꝑcep
toꝝ. qui aūt peccator ē. i. qui contemp
tor ē et destructor virtutum et imi
tator iniquitatum capiet ab illa
i. ab ea decipietur in morte. dū ꝑ
iniquitates impenitēs ꝑseuerat
Ecce h inueni dicit [illegible] vnū
ad unum. i. h q repperi vniuersa
diligenter venclans q paulatim
ꝑcando et ad vnum delictū aliud

Fragm. theo[illegible]

Pergamentfragmente (Mss)
aus Fa 10

Henricus a Gandano
Quodlibeta
Paris, 1508

Henricus a Gandavo
Quodlibeta
Paris. 1528

[illegible] 1 [illegible]
[illegible] 1 [illegible]

Fa. 10.

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de
/rosdok/ppn1824051727/phys_0009
DFG

lsia tua q̄ ⁊ tu tte
alys·
·i· noli
q̄m ex
sua i tuc
tumq3 adeo rigidum
ia fratrum pccā cō
mone p̄canti n̄ sp
pigriciam merandi
c scito nimis ee iuſ
sapias·i· diuine scp
iudicioꝝ pfunditate
ro q̄m necce est ne
ne in errore incidas·
n tue fragilitatis et
am in hac uita nō
de sapiam· ne impie
·pctis noli addice
s dm· ⁊ h ⁊ in futo
pliciū· & tm̄ semꝑ …
t erige te post …
oli esse stult …
i ne moriaris …
dicitū ⁊ in h …
chore ⁊ de …
n tpr. hi …
n in em …

tuo·i· ne ante temp᷑ ve niāt ad
hc uita tolleas dum d… diem
conuti differs· Bō … ta
re iustum tenendo … e·
& ⁊ ab illo etiam … e nu
subtrahas man … nie e
toam· q qui d… illo timore
nichil neglig… ator sui cō
ditoris fru… sup iustos
⁊ iniusto… spāli psoꝛ oī
homin… estinat· aliud·
Qa v… ore diuisis tochdi
vari…s· tam ad adūsa
q̄m… uili animus ppat
⁊ … miam ut q̄cumq3 e
… menter sustineat· q q
… nichil negligit·i·n̄ pc
… iat n̄ adūsis opprimitur· ⁊
… em mādat ac & cūcta conser
… q qui etne retribucōis bō cogi
… necce est ut ad oem cam̄ securē
… acedis se extendat· Sapia cōfor
… tauit ⁊ cetā· Sup dictā ⁊ comessa
tis ⁊ aliens vn ee faciend· & po
tat aliquis respondere· Si omnibz vnsa
cē voluero non heo vn faciā· n̄ po
tuitus hre tantas diuitias q solēt

Universitäts Bibliothek Rostock
http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn1824051727/phys_0010
DFG